

پنجاه و هشتمین انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در حالی آبان ماه سال ۹۵ برگزار می‌شود که محیط بین‌المللی نسبت به چهار سال گذشته، تغییرهای شگرفی را تجربه کرده است. از این رو، طبیعی است که آمریکا نیز با دغدغه‌ها و مسائل جدیدی دست به گریبان است که رئیس‌جمهور آینده باید برای آن‌ها برنامه داشته باشد.

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooreshkhabar>

آینده پژوهی انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ ایالات متحده

ایالات متحده به دنبال خاتمه جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۵ و به طور خاص، پس از اتمام جنگ سرد و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در سال ۱۹۹۱ تبدیل به یگانه هژمون موجود در عرصه روابط بین‌الملل شد. پس از آن تا سال ۲۰۰۸ میلادی این رژیم تک قطبی ساختار خود را حفظ کرد ولی بحران اقتصادی که در این سال رخ داد، علاوه بر تبعاتی که بر اقتصاد این کشور داشت، زمینه را برای تغییر بافت فضای جهانی و تحول در نظام امنیتی بین‌الملل را نیز فراهم کرد؛ تا جایی که بسیاری از کارشناسان از سررسید تاریخ انقضای «رژیم امنیت هژمونیک» به رهبری ایالات متحده سخن می‌گویند. این مساله لزوماً ناظر بر پایان قدرت آمریکا نیست؛ بلکه این نوع نگاه را در پیش چشم اندیشمندان و سیاستمداران قرار می‌دهد که فضا برای ظهور یک قدرت بین‌المللی فراهم است که می‌تواند مشمول احیای هژمون و اشنگتن و یا ظهور قدرت‌های جدید مانند چین و یا اساساً تشکیل یک رژیم امنیتی جدید در سطح بین‌الملل باشد.

آنچه در این گزارش تهیه شده، نوعی آینده‌پژوهی ژورنالیستی - آکادمیک است که اگرچه به صورت تام و تمام از روش‌های متدوال دانشگاهی به منظور پیشبرد اهداف علم آینده‌پژوهی استفاده نمی‌کند اما خالی و جوه علمی نیست و می‌تواند به عنوان یک سند راهبردی در اختیار کارشناسان و اهالی سیاست قرار گیرد.

۱- دیده‌بانی

پنجاه و هشتمین انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در حالی آبان ماه سال ۹۵ برگزار می‌شود که محیط بین‌المللی نسبت به چهار سال گذشته، تغییرهای شگرفی را تجربه کرده است. از این رو، طبیعی است که آمریکا نیز با دغدغه‌ها و مسائل جدیدی دست به گریبان است که رییس‌جمهور آینده باید برای آن‌ها برنامه داشته باشد. با این حال در شرایط کنونی، تدوین راهبرد برای کشوری هم چون آمریکا بسیار دشوارتر از گذشته است؛ چراکه برخلاف گذشته، این کشور با هیچ تهدید مستقیمی روبه‌رو نیست. در طول جنگ سرد هر نوع تلاشی به رقابت با اتحاد جماهیر شوروی نسبت داده می‌شد. با فروپاشی پیمان ورشو و شوروی نیز ترویج و توسعه ارزش‌ها و نهادهای غربی در حوزه نفوذ شوروی سابق، به کانون تمرکز سیاست‌های آمریکا بدل شد.

پس از واقعه یازده سپتامبر سال ۲۰۰۱، جنگ جهانی علیه تروریسم به شاهبیت تعامل آمریکا با متحدانش در برابر موضع‌گیری در قبال دشمنان مختلف بدل شد. امروز آمریکا با هیچ تهدید مستقیمی روبه‌رو نیست. با این حال

دولتمردان کاخ سفید موج گسترده و متنوعی از چالش‌های مختلف را پیش روی خود می‌بینند که اقتدار و سلطه جهانی این کشور را به چالش کشیده است:

❖ روسیه به عنوان رقیب دیرینه امریکا در پی بازیابی قدرت و نفوذ خود، نقش فعالانه‌ای را در معادلات جهانی ایفا می‌کند

❖ چین با تقویت موقعیت داخلی خود به دنبال تقویت نفوذ در محیط پیرامونی و مناطق مختلف است

❖ ایران با گذار از مرحله تحریم‌ها، به مقتدرترین بازیگر منطقه جنوب غرب آسیا بدل شده است

❖ القاعده و داعش، مجموعه وسیعی از گروه‌های افراطی را در گستره وسیعی از آفریقا و آسیا سازمان‌دهی کرده‌اند

❖ پیامدهای تغییرهای آب‌وهوایی بیش از هر زمان دیگری ملموس است

❖ فضای مجازی به میدان نبرد جدیدی برای نیروهای منظم و غیرمنظم تبدیل شده است

❖ گسترش مسافرت‌های بین‌المللی، موجب شده تا در زمان کوتاهی، بیماری‌های خطرناکی همچون ابولا و زیکا به سرعت در مناطق مختلف شیوع یابند.

برآیند مسائل یادشده یادآور این نکته است که هم‌زمان با تغییر شتابان فناوری و روند انتقال قدرت به کنشگران جدید و به‌ویژه بازیگران غیردولتی، نظم جهان تک‌قطبی مطلوب امریکا نیز در حال فروپاشی است و رییس‌جمهور آینده امریکا برای حفظ جایگاه این کشور، ناگزیر باید راهکارهای مؤثری را برای آنها پیش‌بینی کند. همان‌طور که مشاهده می‌شود اغلب این مسائل حول سیاست خارجی و امنیت ملی متمرکز هستند.

۲- روند پژوهی

هدف اصلی روند پژوهی همانند هر روش دیگر در آینده پژوهی، تجویزهای آینده‌ساز است. در کنار این تجویزها، خوراک روش‌های دیگر آینده پژوهی هم فراهم می‌شود تا در ادامه فرایند، تجویزهای عمیق‌تر و راهگشاتری ارائه شوند. روند پژوهی داده‌های خام و پردازش شده در دیده‌بانی را دریافت می‌کند و با استنباط روابط بین آنها، به حجم انبوه داده‌ها نظم، معنا و جهت می‌دهد.

بر همین مبنا، محورهای اصلی مورد بحث در جریان برگزاری انتخابات مقدماتی ریاست جمهوری ایالات متحده که توسط هر کدام از کاندیداها بیان شده، مورد تحلیل قرار گرفته و ساختارهای نظری و اجرایی آنها از منظور دو

کاندیدای نهایی یعنی دونالد ترامپ و هیلاری کلینتون ارائه شده است. این مواضع برگرفته از سخنرانی‌های رسمی این افراد و بر مبنای استخراج تحلیلی بولتن شورای روابط خارجی آمریکا است.

۱-۲ چین

هیلاری کلینتون:

- ✓ افزایش همکاری در زمینه‌های مشترک مورد علاقه
- ✓ بازسازی متحدان در شرق آسیا با تمرکز بر ژاپن و کره جنوبی
- ✓ افزایش توان مقاومتی در برابر حملات سایبری چین
- ✓ برخورد جدی با نقش حقوق بشر در چین

دونالد ترامپ:

- ✓ افزایش حضور نظامی آمریکا در ازارف سواحل جنوبی چین
- ✓ تنبیه چین بخاطر اقدامات ناعادلانه تجاری

۲-۲ توانایی دفاعی

هیلاری کلینتون:

- ✓ افزایش و تقویت متحدان نظامی

دونالد ترامپ:

- ✓ گسترش خدمات نظامی
- ✓ حذف سقف از بودجه نیروهای نظامی

۳-۲ مهاجرین

هیلاری کلینتون:

- ✓ اجازه صدور مدارک شهروندی برای مهاجرین
- ✓ اجازه صدور بیمه تامین اجتماعی برای مهاجرین
- ✓ تمرکز بر روی احراج مجرمین و نه همه مهاجرین

✓ اجازه ورود سالانه ۶۵ هزار مهاجر سوری به خاک ایالات متحده

دونالد ترامپ:

- ✓ گسترش شناسایی الکترونیکی در مرزها
- ✓ ممانعت از ورود مسلمانان به خاک آمریکا
- ✓ طراحی یک سیستم اخراج مهاجرین بدون گذرنامه
- ✓ گسترش دیوار و مرزهای مصنوعی در مناطق مهاجرپذیر
- ✓ خاتمه دادن به طرح اعطای حق طبیعی شهروندی
- ✓ خودداری از اعطای بودجه به شهرهای مهاجرپذیر

۲-۴ ایران

هیلاری کلینتون:

- ✓ کنترل ایران توسط قرارداد هسته‌ای (برجام)
- ✓ اعمال مجدد تحریم‌ها در صورت هرگونه نقض برجام
- ✓ تامین جایگاه نخست تسلیحاتی اسرائیل در منطقه

دونالد ترامپ:

- ✓ کنترل ایران توسط قرارداد هسته‌ای (برجام)
- ✓ اعمال مجدد تحریم‌ها در صورت هرگونه نقض برجام

۲-۵ داعش

هیلاری کلینتون:

- ✓ مبارزه با داعش در قالب یک ائتلاف از کشورهای غربی و عربی
- ✓ برقراری منطقه پرواز ممنوع در برخی نقاط سوریه
- ✓ افزایش حملات هوایی آمریکا
- ✓ مسلح کردن جنگجویان کرد و سنی عرب
- ✓ اجازه به نیروهای ضرب آمریکا برای همکاری با متحدان

✓ ممانعت از حضور گسترده نیروهای نظامی آمریکا در عراق و سوریه

دونالد ترامپ:

✓ افزایش نیروهای نظامی زمینی آمریکا در عراق و سوریه

✓ مبارزه با داعش در قالب یک ائتلاف از کشورهای غربی و عربی

✓ برقراری منطقه پرواز ممنوع در برخی نقاط سوریه

✓ افزایش حملات هوایی آمریکا

۶-۲ امنیت ملی

هیلاری کلینتون:

✓ تعطیلی زندان گوانتانامو

✓ جلوگیری از استفاده از شکنجه در زندانها

✓ تاکید بر سختگیریهای امنیتی مبتنی بر دستگاههای اطلاعاتی آمریکا

دونالد ترامپ:

✓ باز نگهداشتن زندان گوانتانامو

✓ تایید استفاده از شکنجه در زندانها

✓ ممانعت از ورود مسلمانها به خاک ایالات متحده

۷-۲ روسیه

هیلاری کلینتون:

✓ اعمال تحریم علیه روسیه به دلیل دخالت در امور اوکراین

✓ کمک به کشورهای اروپایی برای رهایی از وابستگی انرژی به روسیه

✓ گسترش سیستم موشکی آمریکا در شرق اروپا

دونالد ترامپ:

✓ استفاده از کشورهای اروپایی برای اعمال فشار به روسیه به دلیل دخالت در امور اوکراین

✓ برقراری رابطه دوستانه با ولادیمیر پوتین برای کنترل چین

۲-۸ کره شمالی

هیلاری کلینتون:

✓ افزایش تحریم‌ها به دلیل تست موشک اتمی کره شمالی در سال ۲۰۱۶

✓ فشار به چین برای فشار به کره شمالی به منظور تعطیل کردن برنامه تسلیحات اتمی این کشور

✓ توسعه سیستم موشک‌های قاره‌پیما با همراهی متحدانی نظیر ژاپن و کره جنوبی

دونالد ترامپ:

✓ فشار به چین برای فشار به کره شمالی به منظور تعطیل کردن برنامه تسلیحات اتمی این کشور

پژوهش
خبری
معاونت
خبر
صدا و سیما

۳- چشم انداز

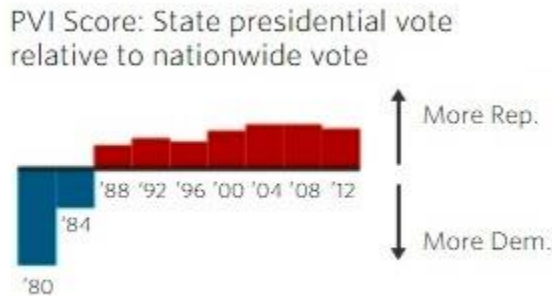
خبرگزاری آسوشیتدپرس در گزارشی تحلیلی - آماری به بررسی وضعیت آرای الکترا ل در انتخابات ریاست جمهوری سالهای اخیر پرداخته که نتایج جالب توجهی دارد. در این گزارش با اشاره به وضعیت ایالت های مختلف در زمینه رای به دموکرات ها و جمهوری خواهان، به ارائه گرافیکی آمارهای رسمی اقدام کرده است.

The electoral map is many shades of Republican and Democrat—and always shifting. Which states have moved to the middle, and which are slipping out of reach for the opposition party?

همانطور که در تصویر بالا مشخص شده، ایالت‌های بیشتری در سال‌های اخیر گرایش به جمهوری خواهان پیدا کرده‌اند؛ در حالی که میزان گرایش به دموکرات‌ها افت شدیدی داشته و منحصر به ایالت‌های بزرگ نظیر واشنگتن و نیویورک بوده است.

روش تحلیل تصویر فوق را می‌توان با تصویر زیر شرح داد:

مدیریت
پژوهش
حبری
معاونت

روند تغییر رای اکثرال دو جناح اصلی سیاسی در ایالت‌های

مختلف آمریکا از سال ۱۹۸۰ تا ۲۰۱۲

بر اساس این گزارش، می‌توان این انتظار را داشت که روند صعودی جناح جمهوری خواه که از سال ۱۹۸۰ آغاز شده و به دلیل یک عامل ناگهانی - یعنی حضور یک سناتور جوان و سیاه‌پوست در جریان رقابت‌های انتخاباتی - دچار توقف شده بود، مجدداً فعال شود و رئیس‌جمهور بعدی را از این حزب به کاخ سفید بفرستد.

علاوه بر این تحلیل، باید در نظر داشت که بنا بر شرایط خاص این دوره از رقابت‌های انتخاباتی و انقلابی که «برنی سندرز»، نامزد سوسیالیست دموکرات در فضای اجتماعی آمریکا ایجاد کرد، اکنون این تهدید برای نامزد اصلی دموکرات‌ها وجود دارد که بخش مهمی از آرای جوانان و تحول‌خواهان حزب را از دست بدهد. اهمیت این مساله را می‌توان با تحلیل آماری آرای انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۱۲ معین کرد.

نفرت طرفداران دموکرات سندرز از کلینتون

انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۲ ایالات متحده آمریکا، پنجاه و هفتمین انتخابات ریاست جمهوری در تاریخ این کشور بود که در روز سه شنبه مورخ ششم نوامبر ۲۰۱۲ (۱۶ آبان ۱۳۹۱) برای انتخاب چهل و پنجمین رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا به همراه معاون او برگزار شد و به پیروزی باراک اوباما انجامید. نگاهی به میزان آرای کسب شده از سوی باراک اوباما در برابر میت رامنی مشخص می کند که اوباما توانست با حدود ۶۶ میلیون رای سراسری، کرسی ریاست جمهوری را حفظ کند.

United States presidential election, 2012

2008 ←

November 6, 2012

→ 2016

All 538 members of the Electoral College

270 electoral votes needed to win

Turnout

54.9%^[1] ▼ 3.3%

Nominee	Barack Obama	Mitt Romney
Party	Democratic	Republican
Home state	Illinois	Massachusetts
Running mate	Joe Biden	Paul Ryan
Electoral vote	332	206
States carried	26 + DC	24
Popular vote	65,915,796	60,933,500
Percentage	51.1%	47.2%

با نگاهی به وضعیت آرای نامزدهای هر دو حزب در انتخابات مقدماتی (پرایمری) و تاکید بر این مساله که حامیان برنی سندرز شامل افرادی است که کلینتون را نماد فساد ساختاری در این کشور می دانند و به هیچ عنوان حاضر به پذیرش حمایت سیاسی از او به عنوان نامزد نهایی حزب دموکرات نیستند، باید تاکید کرد که بخش قابل توجهی از آرای سندرز اگر به سبب رای نامزد نهایی جمهوری خواهان یعنی ترامپ ریخته نشود، قطعاً به سمت کلینتون نیز متمایل نخواهد شد و این به معنای از دست رفتن حداقل ۱۰ میلیون رای است. لازم به تذکر است که تفاوت رای که توانست او با ما را پیروز انتخابات دور گذشته کند، تنها شش میلیون رای بود.

خشم و عصیان طرفداران سندرز در کنوانسیون ملی دموکرات‌ها و هو شدن او توسط حامیانش در زمانی که حمایت خود را از هیلاری کلینتون اعلام کرد، احتمال اقدامات ضدحزبی حامیان سندرز را افزایش داده است؛ تا جایی که برخی افراد از رای به ترامپ برای نمایش ناخشنودی خود به حضور مجدد کلینتون‌ها در کاخ سفید خبر داده‌اند.

Democratic Party presidential primaries, 2016

این وضعیت در طرف مقابل و در جناح جمهوری خواه به گونه‌ای دیگر است. اگرچه عدم حمایت رسمی برخی بزرگان حزب از ترامپ، واکنش‌های رسانه‌ای مختلفی را به دنبال داشت اما نمایش وحدت در میان رای دهندگان در این حزب، موفقیت درخشان‌تری نسبت به دموکرات‌ها داشت. ترامپ توانسته خود را به عنوان خواست و نظر مردم به نخبگان حزبی دیکته کند و این همان برگ برنده‌ای است که می‌تواند آرای دیگر نامزدهای حزب در دوره مقدماتی را نیز به حساب او واریز کند. حتی در حالت بدبینانه نیز که برخی از جمهوری خواهان از رای به ترامپ خودداری کنند، این اطمینان وجود دارد که کسی به سمت هیلاری کلینتون نخواهد رفت.

Republican Party presidential primaries, 2016

2012 ←

February 1 – June 7, 2016

→ 2020

2,472 delegates to the [Republican National Convention](#)

1,237 delegate votes needed to win

Candidate	Donald Trump	Ted Cruz
Home state	New York	Texas
Delegate count	1,441^[1]	551 ^[1]
Contests won	41	11
Popular vote	14,010,177^[1]	7,811,110 ^[1]
Percentage	45.0%	25.1%

Candidate	Marco Rubio	John Kasich
Home state	Florida	Ohio
Delegate count	173 ^[1]	161 ^[1]
Contests won	3	1
Popular vote	3,514,124 ^[1]	4,287,479 ^[1]
Percentage	11.3%	13.8%

بر مبنای این تحلیل آماری و ریاضی، شانس برگزیده شدن دونالد ترامپ در انتخابات پیش رو بیشتر از رقیب دموکرات خود است؛ مساله‌ای که توجه به روند تغییر آرای الکترا ل نیز موید آن است.

از سوی دیگر باید توجه داشت که نظم هژمونیک جهان در سال‌های اخیر دچار خدشه جدی و شدید شده و هیچ قدرت برتر (سوپر پاور) و دست بالایی وجود ندارد که بتواند ضمن تحکیم سلطه خود بر عرصه روابط بین‌الملل، زمینه را برای ضمانت اجرایی صلح و امنیت جهانی فراهم کند. تأکید اصطلاح هژمونی بر آن است که طبقه مسلط نه تنها از نظر سیاسی و اقتصادی جامعه را زیر نظارت دارد، بلکه شیوه خاص نگر خویش به جهان و انسان و روابط اجتماعی را نیز چنان همه گیر می کند که به صورت «عقل سلیم» در می آید و آنانی که زیر تسلط هستند، این نگرش را همچون پاره‌ای از «نظم طبیعی» جهان می پذیرند؛ در صورتی که در دهه اخیر، نظم هژمونیک مبتنی بر هژمون انگاری ایالات متحده افول جدی داشته و هم اکنون به جای وجود یک قدرت برتر، شاهد فعالیت چندین قدرت هم سطح در جهان هستیم.

نظم هژمونیک بر محور آمریکا که اکنون از میان رفته است

این مساله زمانی که به عنوان یک عامل تاثیرگذار در فرآیند انتخاب رئیس جمهور جدید آمریکا وارد شود، می تواند یک خروجی ضدقاعده و خط شکن نظیر دونالد ترامپ داشته باشد. ترامپ نشان داده که به دلیل عدم سابقه سیاسی خود تعلق خاطر زیادی به چارچوب ها و قوانین خطی سیاست بین الملل ندارد و به دنبال ایجاد تحول در ساختارهای ارتباطی ایالات متحده در سطح جهان است. این همان چیزی است که می تواند زمینه را برای برهم خوردن این یکدستی در سطح جهان فراهم کند و مجددا شرایط ظهور یک هژمون جدید - که می تواند شامل خود ایالات متحده باشد یا نباشد - را در سطح بین المللی ایجاد کند. در حقیقت، خلاء قدرتی که هم اکنون در جهان وجود دارد و فضای بین المللی را تحت الشعاع خود قرار داده است، نیاز به یک چهره جدید و غیرسیاسی دارد که فرآیندهای ثابت در سیاست های جهانی کاخ سفید را دستخوش تغییرات اساسی کند.

یادآوری خودداری دولت اوپاما از دخالت نظامی مستقیم و سراسری در مساله بحران سوریه می تواند در این زمینه راهگشا باشد؛ اقدامی که می توانست به احیای نظم هژمونیک - البته با مخاطرات احتمالی آن برای منافع آمریکا - منجر شود اما اوپاما و اساسا دموکرات ها کسی نبودند که توانایی و جسارت اقدام به آن را داشته باشند. پس می توان اینگونه نتیجه گرفت که همانطور که جرج دبلیو بوش با نظریه «جنگ علیه تروریسم» خود، نظام امنیتی و صلح جهانی را دستخوش تغییر - فارغ از مثبت یا منفی آن - کرد، حالا این وظیفه می تواند بر عهده دونالد ترامپ گذاشته شود.